

Het kabinet van de nationale verkenners
belast met het deblokken van de
ruimtelijke patstelling rond de Belgische
en Europese hoofdstad

Open brief aan Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

Betreft: feestelijke lancering van de Belgische architectuurmissie in Venetië middels de multimediale installatie '1907... After the Party'.

Brussel, 15 september 2008

Geachte Minister Anciaux,

De komende tien weken verzamelen de architecten aller landen in Venetië om er hun volk en vaderland te vertegenwoordigen op de 11de Internationale Architectuur Biënnale. Zoals het hoort is ook de Belgische natie vertegenwoordigd en meer nog, zij heeft er de honderdste verjaardag te vieren van haar paviljoen in de Giardini. Desondanks lag deze vertegenwoordiging niet voor de hand. Sinds de laatste nationale verkiezingen verkeert België, zoals U ongetwijfeld weet, in een diepe crisis. De diverse gemeenschappen ijveren voor een volwaardige erkenning van hun eigen taal en cultuur en doen de Belgische natie op haar grondvesten daveren. Voornamelijk in en rond de Belgische en tevens Europese hoofdstad lopen de communautaire spanningen steeds hoger op. Een moeilijk op te lossen ruimtelijke en hoofdstedelijke patstelling dreigt het land mee te sleuren in een communautaire strijd van allen tegen allen. Het deblokken van deze impasse is de opdracht waarmee wij onszelf, als architecten en filosofen, in alle nederigheid belast hebben.

Wij hebben met goedkeuren kennis genomen van de beslissing om Office Kersten Geers en David van Severen af te vaardigen als architecturale ambassadeur van de Belgische natie. Wij bedanken hiervoor de internationale jury die met hun objectieve keuze de curator van dienst, Moritz Küng, bijstond. Als jarenlange voorvechters van een autonome architecturale discipline is Office KGDVS het meest geschikt om de Belgische natie te vertegenwoordigen in deze tijden van nationale crisis. De bureaupilosofie van Office KGDVS dat "architectuur is architectuur" zal garanderen dat België een goede beurt maakt in het buitenland, zonder het gevaar dat de felle broederstrijd in het thuisland zich ook in alle hevigheid manifesteert op het unieke internationale platform dat de architectuurbiënnale al menige jaren is.

Als antwoord op het dictaat van de curator om de actuele staat van de architectuur in België op schaal 1:1 aanwezig te stellen in Venetië, koos Office KGDVS ervoor om het Belgische paviljoen als zodanig tentoon te stellen. De architecturale ingreep bestaat uit een hoge muur die het Belgische Paviljoen niet zozeer afsluit, als wel de bezoeker dwingt om haar op een alternatieve manier te benaderen. Hierdoor ontstaat een unieke oase voor reflectie op het Belgische Paviljoen en haar turbulente honderdjarige geschiedenis. Het getuigt van een grote flexibiliteit dat waar de architectuur noodzakelijk faalt op communicatief vlak, Office KGDVS twee kunstwerken van internationaal vermaarde kunstenaars tentoonstelde in het paviljoen. Beide kunstwerken verwijzen naar een afgelopen feest dat nooit of nog niet plaatsgevonden heeft, een boodschap die nog versterkt

Het kabinet van de nationale verkenners
belast met het deblokken van de
ruimtelijke patstelling rond de Belgische
en Europese hoofdstad

wordt door de titel die Office KGDVS koos voor hun bijdrage – ‘1907... After the Party’ – alsook het laagje confetti in en rond het paviljoen. Op deze manier trakteert Office KGDVS de internationale vakgemeenschap op een niet alleen architecturaal, maar ook artistiek hoogstaande ervaring – niet zonder een subtiele knipoog naar de aanslepende Belgische crisis.

Als koninklijk verkenners zijn wij zeer onder de indruk van deze mooie hommage aan het Belgische Paviljoen en de oase van rust die er rond geschapen wordt. Vooral de manier waarop de architecturale geste van Office KGDVS geen eenduidige interpretatie toestaat, zullen vele van onze landgenoten herkennen en waarderen. De Belgische burgers, ongeacht tot welke gemeenschap zij behoren, ervaren elke dag dezelfde ambiguïteit in het begrijpen van de achtergrond en reikwijdte van de vaderlandse crisis. Door het creëren van een oase van rust en contemplatie ten tijde van grote sociale onrust, leert de architectuur ons daarenboven om onze alledaagse activiteiten, ongeacht de naderende crisis, met een gerust gemoed verder te zetten. Door zich afzijdig te houden van een direct engagement met de actuele politieke kwesties, leert Office KGDVS de Belgische burgers voorts om het formuleren van oplossingen voor hardnekkige problemen - zoals de Vlaamse Rand of BHV - over te laten aan diegenen die professioneel uitgerust zijn om deze op te lossen: hun politieke vertegenwoordigers.

Als koninklijk verkenners trekken wij onze lessen uit de subtiele multimediale ingreep van Office KGDVS op het Belgisch Paviljoen. Het toont hoe de interne verdeeldheid tussen gemeenschappen op nationaal vlak, de internationale representatie niet noodzakelijk hoeft te verstoren. En architectuur is op dit vlak geen uitzondering. Crisis of niet, België blijft haar delegaties uitzenden over de hele wereld. Recent nog naar Peking, vandaag naar Venetië en binnenkort ook naar Kaboel. Deze missies tonen hoe een verdeelde natie groots kan zijn voor zover ze haar sportieve, militaire of architecturale uitmuntendheid, en het ten toon spreiden hiervan in het buitenland, strikt gescheiden houdt van politiek gekibbel. Juist in tijden van diepe crisis moet de autonomie gevrijwaard worden van strategische disciplines zoals de sport, de architectuur en de krijgskunde. Of zoals een groot Italiaans staatsman het ooit treffend uitdrukte: “een volk is slechts groots in de mate waarin het weet hoe architectuur en oorlog te bedrijven.” Bezoekers aan het Belgisch Paviljoen keren zonder twijfel huiswaarts met een versterkt geloof in de toekomst van België als thuis van alle gemeenschappen.

Geachte Minister, we hopen ten eerste dat U dit leermoment ter harte neemt in beslissingen over toekomstige projecten en ondernemingen op het vlak van architectuur en sport – twee zaken waarvoor U bevoegd bent. Het mag niet zo zijn dat deze verheven disciplines bevekt worden door politieke aangelegenheden. Vanuit onze rol als nationaal verkenners bieden we U onze diensten graag aan in het vervullen van uw moeilijke taak.

Hoogachtend,

Gideon Boie en Matthias Pauwels